

KURJER WARSZAWSKI.

Dnia 18go Listopada 1865 r.

№ 263. ROK 44.

Dnia 6 (18) Listopada 1865 r.

Sobota.

Rano zimna st 1, w poł. c. st. 1.
Wys. wody st. 2. c. 4. (Przybywa.)

Ubyło dnia g. 8, m. 12.

Jutro, ŚŚ. Stanisława *Kostki* i Elżbiety.
Pojutrze, Śgo Felixa Walezjusza.

— Jutro uroczystujący Patron Śty STANISŁAW *Kostka*, urodził się roku PAŃSKIEGO 1550 w *Kostkowie*, w dawnej ziemi *Zakroczymskiej*, z Ojca *Jana Kostki*, *Kasztelana Zakroczymskiego*, i Matki *Małgorzaty Kryski* z *Drobnina*. Wstąpił do Zakonu OO. *Jezuitorów* w *Rzymie* i tam umarł mając lat 18. Jako życie Jego, tak i śmierć anielska była. Pochowany w *Rzymie* u Śgo *JEDRZEJA* na *Górze Monte Cavallo* zwanej; Obraz Jego u grobu znajdujący się, wielką jest czią otoczony. *KLEMENS Xty* i *INNOCENCJUSZ XIty PAPIEŻE*, *Błogosławionym Go* i Patronem Polski nazwali, z pozwoleniem *Mszy Śtej* i *Kapłańskich* *pacierzy*, jako *Wyznawcy Świątego*. *Król Jan IIIci* obrał *Go* za *Patrona* *expedycji* na *wojnę Turecką*, pod Jego szczególniejszą opiekę się oddając. *BENEDYKT XIII*, w *porząd* *Go Świątych* policzył roku PAŃSKIEGO 1726, dnia 31 *Grudnia*.

— W *Niedzielę* po raz pierwszy, w *Kościele Metropolitalnym* Śgo *JANA*, *Uczniowie Instytutu Muzycznego* pod *kierunkiem Dyr. Kątskiego*, który odtąd *dyrygować* będzie *chórem Kościelnym* *naszej Katedry*, *wykonają* *Mszę nową Moniuszki*, oraz *hymn O salutaris Rossiniego*.

Reskrypt NAJWYŻSZY

do *Cesarzkiego towarzystwa wolnego ekonomicznego*. — *Założycielka* *wolnego towarzystwa ekonomicznego*, *Cesarzowa Katarzyna II*, *wziąwszy* je w roku 1765, pod szczególną swą opieką, w *reskrypcie* *swoim* *wyraziła*, że „*praca Członków Towarzystwa*, za pomocą *BOSKĄ*, *wynagrodzoną* *będzie* *im* i *potomkom* *ich* *własnym* *ich* *pożytkiem*“. W *ciągu* *stuletniego* *istnienia* *swego*, *Towarzystwo* *nietylko*, że *odpowiedziało* *oczekiwaniom* *wysokiej* *swej* *założycielki*, *ale* *przez* *publiczne* *prace* *swoje* *nabyło* *prawa* *do* *wdzięczności* *Rossji*. *Dawszy* *początek* *poznawaniu* *u* *nas* *potrzeb* *prawidłowego* *gospodarstwa* *wiejskiego*, *ono* *ciągle* *czuwało* *nad* *stopniowem* *rozwijaniem* *tegoż*, *a* *badaniami* *swemi* *i* *instrukcjami* *głównie* *przyczyniło* *się* *do* *ulepszenia* *różnych* *gałęzi* *jego* *i* *prócz* *materjalnych* *korzyści* *ludności* *wiejskiej*, *starało* *się* *szerzyć* *między* *ludem* *naukę* *czytania* *i* *pisania*, *oraz* *szczepienia* *ospy* *ochronnej*, *do* *wprowadzenia* *czego* *pierwsze* *przedsięwzięło* *kroki*. *Oddając* *zupelną* *słuszność* *tak* *pożytecznej* *przyszłej* *działalności* *towarzystwa*, *jestem* *przekonany*, że *i* *nadal*, *przy* *nowych* *warunkach* *bytu* *ekonomicznego* *Rossji*, *będzie* *ono* *działało* *skutecznie* *dla* *dobra* *drogiej* *naszej* *ojczyzny* *i* *przez* *to* *zachowa* *stałe* *Nasze* *zadowolenie*. — *Na* *oryginalne* *własną* *JEGO* *CESARSKIEJ* *MOŚCI* *ręką* *podpisano*: „*ALEXANDER*“.

W *Carzkim* *Siole*, 31 *Października* 1865 r.

(Dz. Warsz.).

— *Komisja Likwidacyjna* *w Królestwie Polskim*, *podaje* *do* *powszechniej* *wiadomości*, *iż* *wynagrodzenie* *likwidacyjne*:

w *ilości* *rs.* 6,171 *kop.* 33, *przypadające* *na* *mocy* *rozporządzenia* *Komisji* *z* *dnia* 3 (15) *Listopada* *r.* b., *sukcesorom* *Wiktoryna Bogusławskiego*, *właścicielom* *dóbr* *Lekarzewice*, *położonych* *w* *Gubernji* *Warszawskiej*, *Powiecie* *Włocławskim*, *Gminie* *Osienciny*, *wysłane* *zostało* *do* *Kasy* *Powiatowej* *w* *Warszawie*, *celem* *wypłaty* *komu* *należy*; — w *ilości* *rs.* 909 *kop.* 55, *przypadające* *na* *mocy* *rozporządzenia* *Komisji* *z* *dnia* 3 (15) *Listopada* *r.* b., *Józefowi* *Szymborskiemu* *właścicielowi* *dóbr* *Płaskowce B.*, *położonych* *w* *Gubernji* *Augustowskiej* *Powiecie* *Augustowskim*, *Gminie* *Balla-Wielka*, *wysłane* *zostało* *do* *Kasy* *Gubernialnej* *w* *Suwałkach*, *celem* *wypłaty* *komu* *należy*; — w *ilości* *rs.* 3,718 *kop.* 14, *przypadające* *na* *mocy* *rozporządzenia* *Komisji* *z* *dnia* 3 (15) *Listopada* *r.* b. *Marcinowi* *Krzymuskiemu*, *właścicielowi* *dóbr* *Sinogać*, *położonych* *w* *Gubernji* *Warszawskiej*, *Powiecie* *Włocławskim*, *Gminie* *Wierzbie*, *wysłane* *zostało* *do* *Kasy* *Powiatowej* *w* *Warszawie* *celem* *wypłaty* *komu* *należy*; — w *ilości* *rs.* 8,734 *kop.* 72, *przypadające* *na* *mocy* *rozporządzenia* *Komisji* *z* *dnia* 3 (15) *Listopada* *r.* b., *Teodorowi* *Raczynskiemu*, *właścicielowi* *dóbr* *Balków*, *położonych* *w* *Gubernji* *Warszawskiej*, *Powiecie* *Zęczyckim*, *Gminie* *Żale*, *wysłane* *zostało* *do* *Kasy* *Powiatowej* *w* *Warszawie*, *celem* *wypłaty* *komu* *należy*; — w *ilości* *rs.* 10,424 *kop.* 80, *przypadające* *na* *mocy* *rozporządzenia* *Komisji* *z* *dnia* 3 (15) *Listopada* *r.* b., *Ignacemu* *Kisielnickiemu*, *właścicielowi* *dóbr* *Szczuczyn*, *położonych* *w* *Gubernji* *Augustowskiej*, *Powiecie* *Augustowskim*, *Gminie* *Szczuczyn*, *wysłane* *zostało* *do* *Kasy* *Powiatowej* *w* *Łomży*, *celem* *wypłaty* *komu* *należy*. (D. War.)

— *Warszawski Ober-Policmajster*. — *Z* *liczby* *meldowanych* *w* *Wydziale* *Indyacyjnym* *wypadków* *kradzieży*, *jak* *powzięto* *przekonanie*, $\frac{3}{4}$ *spełniana* *bywają* *przez* *ślugi* *i* *w* *ogóle* *klasę* *wyrobniczą*. *Nadto*, *dokładnie* *mi* *wiadomo*, że *wiele* *podobnego* *rodzaju* *wydarzeń*, *zafatwianych* *bywa* *na* *miejsu* *przez* *utrzymujących* *ślugi*, *bez* *meldowania* *o* *tem* *policji*, *przez* *co* *bardzo* *mała* *zaledwie* *liczba* *występnych* *ślug*, *ma* *w* *książkach* *swoich* *ślubowych* *poczynione* *uwagi* *o* *złej* *kouducie* *ich* *świadczące*. *Często* *zdarza* *się* *także*, że *Panowie* *przez* *złe* *rozumianą*, *a* *całemu* *ogółowi* *szkodzącą* *pobłażliwość*, *przyczyniającą* *się* *jedynie* *do* *rozszerzenia* *takiej* *plagi* *jak* *złodziejstwo* *domowe*, *nie* *tylko* *zastaniają* *przed* *policją* *występne* *ślugi*, *lecz* *wtedy* *nawet* *gdy* *ta* *wykrzyje* *ich* *winę*, *starają* *się* *uniewinnić* *przestępcę*, *byle* *tylko* *uniknąć* *stawiennictwa* *do* *prowadzonego* *śledztwa*, *co* *gorsza* *jeszcze*, że *taż* *pobłażliwością* *powodowani*, *wydają* *takim* *ludziom* *dobre* *świadcstwa*, *narazając* *ty* *sposobem* *innych* *na* *przyjęcie* *do* *domu* *złodzieja*. *Wykazując* *takie* *szkodliwe* *postępowanie* *pewnej* *części* *mieszkańców*, *uważam* *za* *potrzebne* *wrócić* *uwagę* *ogółu* *na* *brzmienie* *art. 59* *Dziennika* *Praw* 1823 *roku* *w* *którym* *powiedziano*: „*Pan* *obowiązany* *jest* *wydać* *śludze* *świadcstwo* *rzetelne* *i* *sprawiedliwe*, *pod* *odpowiedzialnością* *sądową* *za* *szkody*, *jakieby* *w* *skutek* *nielusnie* *wydanego* *świadcstwa*, *wyniknąć* *mogły*“. *Uprowadzam* *zatem*, że *jeżeli* *w* *przyszłości* *podobne* *wytknięty* *zdarzenia* *dojdą* *do* *mojej* *wiadomości*, *to* *zgodnie* *z* *wyż* *zacytowanym* *postanowieniem*, *winni* *pociągnięci* *będą* *do* *prawnej* *odpowiedzialności*. *Dla* *wykorzenia* *zaś* *domowego* *złodziejstwa*, *użyję* *przeciw* *winnym* *śluzącym* *najbardziej* *stanowczym* *i* *najsurowszym* *środków* *w* *Policyjnych*. — *Warszawa* *dnia* 5 (17) *Listopada* 1865 r. — *Orszaku* *JEGO* *CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ* *MOŚCI* *Jenerał* *Major*, *Baron*. *Frederyks*. (G. P.)

— *JW. Namiestnik* *Hrabia* *Berg*, *zaszczycony* *został* *przez* *N. Króla* *Pruskiego* *oznakami* *orderu* *Orła* *Czarnego* *z* *brylantami*, *przy* *następującym* *reskrypcie*:

„Wielce poważany Mości Namiestniku. Ponieważ na skutek Waszego oględnego i energicznego postępowania, przywrócone zostały w Królestwie Polskiem porządek i bezpieczeństwo, i dzięki Waszej pieczołowitości, przedsięwzięto wszelkie środki dla ustalenia i wzmocnienia wewnętrznych stosunków kraju, przeto i Ja poleciłem znieść stopniowo środki, które były niezbędne dla utrzymania porządku i dla zapewnienia opieki Moim krajom nadgranicznym. Czuję się zniewolonym do szczególnego uznania Waszych działań, uwieńczonych, powodzeniem; upraszam Was przeto o przyjęcie Mego orderu Orła Czarnego z brylantami, którego oznaki są do niniejszego dołączone, jako nowy dowód Mego szczerzego poważania i szacunku, z jakimi pozostaję, dla Was przychylny, (podp.) *Wilhelm*. Zamek Babelsberg, dnia 7go Listopada 1865 roku.

Do Cesarsko-ruskiego Namiestnika w Królestwie Polskiem, Jenerała Adjutanta Jego Cesarskiej Mości, Jenerała Piechoty Hrabiego Berga, w Warszawie,“
(D. War.)

— Z powodu udzielenia J.W. Hrabieciu Namiestnikowi, przez N. Króla Pruskiego, oznak orderu Orła Czarnego z brylantami, korespondent Warszawski do *N. Preus. Z.* pisze co następuje: Wiadomość o odznaczeniu, jakiego nasz Namiestnik, Hrabia Berg, doznał ze strony Króla Pruskiego, który raczył udzielić mu order Orła Czarnego z brylantami i przesłać oznaki takowego, została przyjęta tu z radością przez wszystkie stany. Oddawna przyzwyczajono się tu oddawać powszechnie słuszny hołd Hrabieciu, który przez swą energję i przezorność, uwolnił kraj od teroryzmu anarchji i stara się obecnie gorliwie zabliznić pozostałe jeszcze rany za pomocą szczerzej pieczołowitości; pocieszającym jest przeto, że nawet potężne Mocarstwo sąsiednie ocenia w tak zaszczytny sposób zasługi Hrabiego na korzyść spokojności powszechnej. Przedewszystkiem cała armja w Królestwie Polskiem spółczyje zaszczytowi, jaki ją spotkał w osobie jej wodza. Z resztą, do jakiego stopnia Namiestnik nasz umiał zasłużyć na miłość i wdzięczność wszędzie, gdzie tylko działał, o tem świadczy pierwszy telegram, którym mieszkańcy miasta Tamerforsu, gdzie urządzoną obecnie została stacja telegraficzna, wynurzają Hrabieciu swe uczucia. Pierwszy przeto użytek, jaki obywatele Tamerforsu zrobili z zaprowadzonej u nich komunikacji telegraficznej, zależał na wynurzeniu Hrabieciu wdzięczności i serdecznego życzenia pomysłowości. Zbytecznym byłoby nadmienić, że ten nowy dowód wdzięcznej pamięci, wielce rozczulił Namiestnika. (D. W.)

— Jutro nastąpi uroczyste otwarcie kolei żelaznej fabrycznej Łódzkiej, na które J.W. Hr. Namiestnik wraz z zaproszonymi osobami uda się racy do Łodzi nadzwyczajnym pociągami o 7mej z rana; powrót zaś nastąpi również jutro o godzinie 6tej po południu.

— *Komitet Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskiem*, — podaje do wiadomości PP. Artystów i Członków Towarzystwa, że z mocy artykułu 41 Ustawy, drugi i ostatni zakup dzieł sztuki do rozlosowania ich między Członków, nastąpi w dniu 16 Grudnia, zaś samo losowanie odbędzie się w dniu 30 tegoż miesiąca bieżącego roku. Przypomina oraz

PP. Członkom Rzeczywistym, którzy dotąd składki nie wnieśli, jako też z lat poprzednich zalegającym, aby z takową pospieszyć zeccielu. Niemniej uprasza uprzejmie PP. Członków Korrespondentów, którzy Towarzystwu sprzedają Akcji łaskawie w pomoc przyjsz raczyli, aby tak zebrane pieniądze wraz z listą nabywców numerów Akcji, jak również i niesprzedane akcje do Towarzystwa najdalej w pierwszej połowie Grudnia nadesłać nie omisskali, gdyż akcje nieopłacone do losowania należeć nie mogą. — Warszawa, d. 16 Listopada 1865 r. — Vice-Prezes Towarzystwa, *Rastawiecki*. Sekretarz, *Vidal*. (D. W.)

— Pana NN. z N. przepraszamy, że jego wiersza p. n. *Natura*, jedynie tylko z powodu szczupłości zakresu pisma naszego, umieścić nie możemy, bo wierszyk ten nie bez zdolności i gładko jest napisany.

— Cudzoziemcy przybývający do nas po raz pierwszy z zagranicy, zdziwieni są obszernością naszych mieszkań, ilością służących, a pomimo to brakiem wygody i usługi. Zagranicą wszyscy starają się o wygody z oszczędnością połączone; mieszkania są małe, ale rozkład dogodny i wewnętrzne urządzenie stanowi wyższość ich nad naszemi. Służących w ogóle nie wiele trzymają, ale dla tego obsłużeni są dobrze; wszystkie artykuły żywności przynoszone są do domów, wszystkie posyłki załatwiane przez komissionerów za drobną opłatą; czyszczenie mebli, dywanów i t. p., dopełnionem bywa przez tapicerów, stosunkowo za małym wynagrodzeniem. Są znowu ludzie, którzy się trudnią tylko sprzątaniami mieszkań, tak, że służący właściwie tylko zajęci są obsłużeniem samych państwa i ich rodziny. Wszystko to są przedmioty, które wartoby przyswoić sobie zagranicy; gdyby pod domach chcieli rozsyłać rzeźnicy mięso, ogrodnicy jarzyny, piekarze chleb i bułki, gdyby mleczarki dostarczały oprócz nabiału masło i sery, służące niepotrzebowałyby chodzić do miasta, a mogłyby, rana zająć się czyszczeniem rzeczy i pokojów gdyby podłogi pokrywano dywanami, jak to w Anglii jest zwyczajem, nie trzeba by zaprawiać i froterować posadzek, co także pewną rubrykę w wydatkach domowych stanowi. Instytucję *Dienstmannów* w Dreźnie oceniają wszyscy, którzy tylko jakiś czas tam bawili i przekonać się mogli o sumiennosci ich i gorliwości w wykonaniu zleceń i drobnych posług. Mieszkań umebłowanych za umiarkowaną cenę u nas dostać nie podobna prawie, gdzie indziej o każdej porze, jaki kto chce, dostać może lokal, w tak zwanych *garnis*, z usługą, za bardzo umiarkowaną cenę. Słowem wiele nam jeszcze brak do owego komfortu, za którym się ubiegamy, ale głównie przedsiębiorczości i wiary w spółki, na które dotąd nie możemy się odważyć,

— Niewezmą nam za złe młode czytelniczki nasze, jeżeli dla ich, jak sądziemy, pożytku, przytoczymy dosłownie zdanie poważnej Matrony, które niedawno w kółku starszych uczennic swoich wyrzekła: „Pannienka niepowinna nigdy noska do góry zadzierać; wolno jej mieć poczucie wysokiej godności swojej, jeżeli wyrobione ma już postanowienie, że poszedłszy za mąż, spełni godnie posłannictwo miłości i poświęcenia względem męża, którego jej serce wybierze, względem dzieci, które jej BÓG da. Wtenczas, w granicach rozsądku, wolno jej się z swoją osobą drożyć;

ale niechaj nigdy dziewczyna nie sądzi, że swoją figurką, urodą czy sukienką, siebie albo drugich zbawi. Urok taki bez cnót gruntownych, w krótkim bardzo czasie spowszednieje. Pracowita, zająca, ładna, a czasem i mniej ładną żonę, matczkę i gosposię, mąż uczciwy zawsze uwielbiać będzie; piękna zaś a rozproszona *modnisią*, musi się stać cikliwą. Wierząc mi moje Panienci, niemacie czego zazdrościć owym okrzyczanym pięknościom, o których uszy się objija: *Charmante, adorable*; kwiat ich piękności, zbyt często w gorzki owoc się wyradza, bo *mile zlego pozętki lecz koniec żaloszny*". Może te słowa przytrafią troszeczkę noska niektórym *szarmanikom*, może (w pogęciach światowych) nie dużo w nich poezji, ale za to prawdę onych, uznaniu tak zacnych młodziutkich *Warszawianek*, pozostawić postanowiliśmy.

— W kraju naszym, *Daniele* w większej ilości chodzone są, o ile nam wiadomo, w Zwierzyniu *Skierwiewickim* i *Natolińskim*. Znajdowały się niegdyś i w *Opinogórze*, ale ten zwierzyniec podobno zniesiono. *Daniel* niełatwo się godzi z inną zwierzyną; Zając niepokojony ciąglem przechodzeniem się *Daniela* z miejsca na miejsce, rychło wynosi się ze zwierzynca; *Dzik* przy *Danielach* źle się chowa, jeden tylko *Jeleń* dotrzymuje mu placu. *Lisy* chętnie do zwierzynców się wiskają, a to dla tego, zdaje się, że siano, żołądź a niekiedy i ziarno podawane *Danielom* i *Jeleniom*, sprowadza roje myszy, na które *Lis* chciwie poluje. Pozbywać się jednak pilnie *Lisa* należy, albowiem tenże i małemu *Danielowi* nie przebaczy. Mogą być inne ślady o istnieniu *Danieli* w kraju tutejszym, my znamy list *Jana Ostroroga Kasztelana Poznańskiego* pisany dnia 24 *Januarji* 1610 roku do niejakiego *Jesiotrowskiego*, w którym użala się, że: „*Wilki* silną szkodę w zwierzu uczynili, *anabarzi* w *Danielach*”.

— Słychać, że zagranicą zaczyna wchodzić w modę kuracja, za pomocą zgęszczonego do kilku atmosfer powietrza. Pacjent tym celem pomieszczony bywa pod kloszem, do którego za pomocą maszyny pneumatycznej, wprowadza się potrzebna ilość powietrza. Metoda powyższa, ma wywierać bardzo dobre skutki w chorobach astmatycznych.

— W okolicach morza *Azowskiego* w *Rossji*, odkryto pokłady wyborowego grafitu, który jak wiadomo, służy za materiał do wyrobu ołówków. Dotąd najlepszy grafit wydobywają w *Hrabstwie Cumberland* w *Anglii*, złąd ołówki angielskie uchodzą za najprzeźniejsze.

— *Pan Stępkowski* otrzymał wczoraj transport gastronomicznych skarbów morskich, a mianowicie: przepyszne *Homary* (raki morskie); *Krabby* (niewłaściwie pajakami morskimi zwane, albowiem niezaprzeczenie do rodziny raków należą); *Turboty* i *Sole*, które do najdelikatniejszych ryb morskich należą. *Sole*, nazwisko swoje *Angielskie* wywodzi od *sole* (podeszwa), kształtem bowiem swoim płaskim i eliptycznym, przypominają tę część obóvia, kto jednak tej ryby skosztuje, musi przyznać, że ona żadnej styczności z podeszwą nie ma, chyba tę, że jak podeszwa jest podstawą buta lub trzewika, tak *sola* słusznie może być podstawą najwykwintniejszego obiadu.

— *Poeta* *Karol Gutzków*, autor znanego u nas *Dramatu „Wzór do Świętoszka”*, który przed kilką miesiącami, w napadzie umysłowego obłąkania, targnął się na własne życie, obecnie, jak donoszą *Gazety Niemieckie*, przychodzi do zdrowia i umysłowej działalności. Niedawno na *Teatrze Amatorskim* w *Weimarze* przedstawiono nową jego komedię, p. t. „*Mała Śpiewaczka*”. Troskliwym staraniom córki *Selimy*, *Gutzków* zawdzięcza powrót do zdrowia.

— W *Weinsberg* w *Würtembergu*, odkryto pomnik *Justynowi Kerner*, którego pełne rzewnej tęsknoty poezje podkładał pod muzykę *Robert Schumann*. Z prozy znaną jest w naszym języku jego „*Jasnovidząca z Prevošt*,” w przekładzie *Wincentego Topór Matuszewskiego*.

— W *Nowym Ruppiniu*, utworzył się *Komitet*, mający na celu wzniesienie pomnika dla znakomitego *Architekta Schinkel’a*, w tem jego mieście rodzinem. Pomnik stanąć ma przed *Gimnazjum* tamtejszem, w którym *Schinkel*, pierwsze swe wykształcenie otrzymał.

— *Gazeta Gdańska* donosi, że od d. 1go *Stycznia* 1866 r., wychodzić będzie w *Chelmie*, nowe pismo rolnicze w języku polskim. Redaktorem ma być znany już w wydawnictwie *P. Chociszewski*.

— Dla *gastromomów* wychodzi w *Paryżu* specjalny dziennik, p. n.: *La salle á manger*, który podaje wiadomości, gdzie najlepiej dostać można różnych artykułów żywności, gdzie je dobrze przyrządzają, i wreszcie zdaje sprawę z nowych pomysłów gastronomicznych, oraz zamieszcza doświadczone przepisy kucharskie.

— W piśmie dla dzieci „*Magasin d’Education et de récreation*” z r. b. znajduje się artykułik „*Souvenirs d’une petite Polonoise*”, w którym mała dziewczynka opisuje swój ogródek w *Maćkach* i swoją kurę.

— *Inżynier włoski Ludwik Cancre Rizzo*, wynalazł mechanizm z pomocą którego, bez przyłożenia obcej siły, można podnosić ciężary do znacznej wysokości. Dotąd maszyny tej użyto w *Neapolu* do ciągnięcia wody; zdaje się wszakże, że motor *Cancrego* znajduje obszerniejsze zastosowanie. Rząd włoski udzielił wynalazcy patent na lat 15.

— W *Londynie*, na kolei południowo-wschodniej, robią próby oświetlenia wagonów za pomocą gazu. Każdy powóz ma oddzielny zbiornik gazu, który się wyrabia z dymu wydobywającego się z parochodu. Na drodze podziemnej tej stolicy, oddawna już wagonny gazem są oświetlane. W każdym z nich znajduje się worek guttaperkowy, który na licznych stacjach tej podziemnej kolei z łatwością z rur gazowych jest napełniany.

— *Administracja poczt* w *Mexyku*, pozostaje w rękach *Francuzów*; widzieliśmy bowiem niedawno list z *Mexyku*, na którym marki pocztowe *Francuzki* były naklejane, a tem samem zdaje się, że dotąd *Cesarstwo Meksykańskie* swoich własnych marek nie przysposobiło.

— *Urządowe doniesienie policyjne* w *Berlinie*, ogłasza, że jeden z tamtejszych bankierów w dniu 5 b. m. w mieszkaniu swoim odebrał sobie wystrzałem z pistoletu życie.

— Przyjechali do Warszawy: Jenerał Lejtnant *Nerod*, z Petersburga; Orszaku JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI Jenerał-Major *Dehn*, z Kozienic; Jenerał-Majorowie: *Krejter*, z Kijowa; *Lyszczyński*, z Grodna; Szambelan Pruskiego Dworu Hr: *Taczanowski*, z Berlina.

— We Wtorek, d. 21 b. m., jako w pierwszą rocznicę skonu ś. p. Jenerał-Majora *Wogak*, odbędzie się w Kościele Śgo KRZYŻA, o godz: 10tej z rana, Nabożeństwo żałobne; a następnie tegoż samego dnia o godz: 12tej, poświęcenie pomnika na cmentarzu Powązkowskim.

(18,294.)

— W dniu 20 b. m., to jest w Poniedziałek, o godzinie 6tej z rana, w Kościele po-*Dominikańskim*, odprawiać się będą exekwie, za duszę zmarłych Braci młodszych Arcy-Bractwa Różańca Śgo czyli Kawalerskie, na które wiernych zaprasza się. (18,302.)

— Apolinary *Fischer*, Kawaler, profesji stolarskiej, rodem z miasta Tomaszowa, w wieku lat 36, po długiej i ciężkiej słabości, opatrzony ŚŚ. SAKRAMENTAMI, wczoraj zakończył doczesne życie. Pozostali w nieutulonym żalu: Matka, Siostry i Szwagier, zapraszają Przyjaciół i Kolegów zmarłego, na wyprawienie zwłok, jutro o godzinie 2giej po południu, z Kościoła Śgo KRZYŻA, na cmentarz Powązkowski; oraz na Nabożeństwo żałobne, w dniu 20 b. m., o godzinie 9tej z rana, w Kościele Śgo KRZYŻA, za spokój jego duszy odbyć się mające. (18,320.)

— Augusta *Tikelmann*, Panna, w wieku lat 75, po ciężkiej chorobie, opatrzona ŚŚ. SAKRAMENTAMI, wczoraj zakończyła doczesne życie. W nieobecności Krewnych, najbliżsi zmarłej, zapraszają Przyjaciół i Znanych, na exportację zwłok, w Poniedziałek t. j. d. 20 b. m. o godz: 3ciej po południu, z Kaplicy XX. *Reformatów*, na cmentarz Powązkowski. (18,321.)

-- Kościół Parafjalny we wsi Bogate pod Przasnyszem (Gub: Płocka), z wiosną będzie wyrestaurowanym. Roboty pozłotnicze wykona fabryka Warszawska P. Jądłowskiego.

— Wieczór muzykalno-deklamacyjny na dochód P. Jana Chęcińskiego będzie miał miejsce we Wtorek, dnia 21go b. m., o godzinie 7mej po południu, w sali Resursy Obywatelskiej na Krakow-Przedmieściu. Bilety numerowane po rs. 1 kop: 50, nienumerowane zaś po rs. 1, nabyć można w Księgarniach PP. Gebethnera i Wolffa, oraz Kaufmana na Krakow-Przedmieściu, Sennewalda na Miodowej ulicy, Friedleina, oraz Hössicka na Senatorskiej ulicy. Zaczny nasz pisarz i artysta, taką otoczony jest sympatją ogółu, że zbyt czceni byliby wszelkie zachęty do licznego zebrania się publiczności na ten wieczór. Myśl pocziwa w gronie przyjaciół Chęcińskiego powstała, żywe znalazła we wszystkich warstwach naszego społeczeństwa spólczenie, obawiamy się nawet, że w chwili, kiedy piszemy te wyrazy, biletów już zabraknie, tyle osób wybiera się na ten wieczór. Jeżeli nasze przewidywania ziszczą się i wiele osób jeszcze pozbawionych będzie możności znajdowania się na tym koncercie, nie wątpimy, że ci co tak skwapliwie z przyjacielską naszemu artyście pośpieszyli pomocą, zajmą się urządzeniem drugiego jeszcze wieczora, na którym te same utwory mogłyby być powtórzone, a z pewnością można

liczyć na równie chętne i tłumne zebranie się publiczności. Dajemy poniżej program koncertu Wtorkowego. Część Isha: 1. *Uwertura* z opery Hrabina Moniuszki, na fisharmonię, fortepjan i kwartet smyczkowy; 2. *Powietrze*, legenda Chęcińskiego, odczyta Chęciński; 3. *Morta*, śpiew Donizetto, P. Kwiecińska; 4. *Czaty*, śpiew Moniuszki, P. Köhler; 5. *Sielanka młodości*, Gaszyńskiego, odczyta Chęciński; 6. Duet z opery *Stifelio*, Pani Quatrini, Pan Zahorowski. Część IIga: 7. a) Kwartet z opery *Faust*, Gounod'a; b) *Cosifantulle* Mozarta, (fortepjan, fisharmonia, skrzypce i wiolonczella); 8. *Pieśń Wajdeloty*, Dobrzyńskiego, P. Zahorowski; 9. a) *Ujrzałem raz*, śpiew Kratzer, P. Filleborn; b) *Serenada* z Fausta Gounod'a, P. Troszel; 10. *Kolek bronowy*, frazka żołnierska Chęcińskiego, odczyta Chęciński; 11. *Polonez Szope-na*, na wiolonczelę i fortepjan PP. Szabliński i Kratzer; 12. Kwartet z opery *Przysięga* Mercadantego, PP. Kwiecińska, Troszel, Filleborn, Suszyński. Prócz pomienionych osób przyjmą udział w koncercie Pannowie: Debrzyński, Moniuszko, Quatrini, Le-Brun, Kania, Hornziel i Szule.

— Na jednym z wczorajszych zebrań wieczornych, napomknęto o śniegu, który wczoraj w południe za ledwie popruszył dachy Warszawy. Wykwintna purytanka, która nigdy nie naturalnie powiedzieć nie może, oświadczyła w dobranych wyrazach, sznurując buzię i oczy spuszczać: „że ten śnieżek, który ledwie się ukazał i znikł zaraz, spadł zaiste *wstydliwie*”.

— Podróźni którzy wczoraj z różnych stron kraju kolejną żelazną przybyli, opowiadają, że w dniu wczorajszym w *Sosnowicach* najpiękniejsza panowała pogoda, w *Sieradzu* i w okolicach jego, spadł śnieg dość wielki, zaś w *Włocławku* wśród gęstej mgły deszcz padał.

— Pisz i z *Płocka*: w miarę podwyższenia się ceny żyta w Berlinie, mnoży się u nas konkurencja na kupno tego artykułu tak na targu, jak również z późniejszą odstawą.

— Do lokalu Szkoły Głównej Warszawskiej zaprowadzonym jest gaz.

— W dalszem ciągnięciu dnia dzisiejszego 5tej klasy 105 Loterji Klasyycznej, padły następujące wygrane, a mianowicie: Rs. 1,000 na Numera 3,806, 5,958, 6,040, 12,112 i 17,645; Rs. 500 na Ner 12,040, po Rs. 200 na Nra 3,507 i 12,773.

— Złożono w Redakcji *Kurjera Warszawskiego* od W. kop: 75 dla wdowy po Urzędniku, Karoliny *Kieffer*, przy ulicy Chmielnej pod Ner 1260, na 3ciem piętrze, i kop: 30 dla sparaliżowanej Cecylii *Sztern*, przy ulicy Solec N° 2907/s.

Wiadomości Zagraniczne.

AMERYKA.— Podług ostatnich doniesień z Vera-Cruz, datowanych 23go Października, republikanie stracili pod Matamoras 500 ludzi. — „New-York Tribune“ donosi o wielkich zmianach w Gabinetcie Cesar skim w Meksyku. — W Nowym-Yorku otwartą została formalnie ajentura dla pożyczki Meksykańskiej.

FRANCJA. *Paryż*, 13 Listopada. — Cesarz, Cesarzowa i Cesarzewicz od wczoraj znajdują się w Compiègne. Przybyli oni tam o godzinie 4ej po południu, i zostali jak zwykle, przyjęci z wielkim za-

pałem. — „Patrie“ donosząc o przeprowadzeniu projektów P. Fould co do oszczędności, dodaje, że rząd w swej życzliwości ku armji oraz dla ulżenia oficerom dotkniętym redukcją, zamierza podwyższyć pensję emerytalną tymktórzy dosięgneli wieku przepisanego, oraz ułatwić im pomieszczenie się w innych gałęziach służby. Ci co pozostaną, przydzieleni będą do pułków i awansować mają w miarę odkrywających się wakansów. Na zwinięciu odpowiedniej liczby oficerów piechoty ma być oszczędności przeszło trzy miliony; zniesienie bataljonów gwardji da około 2 milionów, bataljonów piechoty da 21 milionów. Jazda kosztować będzie mniej o 5 milionów, tak że ogólna summa oszczędności przyniesie mniej więcej 50 milionów. „Patrie“ jednak nie sądzi aby te wszystkie reformy wprowadzone zostały w budżet 1866 roku. —

„Monitor“ ogłasza raport Ministra Oświecenia Pana Duruy, wraz z zatwierdzającą decyzją Cesarską, na zasadzie której, wydział wychowania publicznego we Francji z swemi nowo dokonanemi pracami i ulepszeniami ma być przypuszczony do grona wystawców aby wystawa dała okazy tak materjalnego jak i moralnego postępu ludów nowożytych, zwłaszcza w przedmiocie administracji szkolnej. — Dziś przybył do Tuluzy z Civita-Vecchia statek „Eldorado“ z 1089 ludźmi z korpusu okupacyjnego Rzymskiego. — Powszechną uwagę budzi tu zamieszczenie pewnej korespondencji Florenckiej w „Monitorze“. Korespondencja ta zdaje się wskazywać że znana mowa P. Ministra Sella we Florencji, jest niejako odbiciem programu ułożonego między Paryżem i Florencją, co do traktowania kwestji bieżących. — Listy z Jeddo donoszą że Cesarz Japoński, nadał zupełną swobodę handlowi jankami jedwabniczymi. Pierwszy Gubernator Yokuhama, który się okazywał niezbyt życzliwym dla cudzoziemców, został oddalony. — Ciągłe utrzymuje się tu wieść, że układy między Włochami a Rzymem wkrótce wznovione zostaną. — Zapewniają że Marszałek Mac-Mahon zabawi tu dłużej z rodziną, a może nawet i nie wróci do Algierji, jeśli nie zgodzi się na plany przez Cesarza proponowane. Następcą jego byłby Jenerał Fleury. — Dziś o 11ej rano odbyła się w Kościele Św. Klotyldy ceremonia pogrzebowa P. Dupin. Cały świat urzędowy znajdował się na takowej. Cesarza reprezentował Hr. Nieuwerkerke. Końce całunu trzymali Minister Baroche, P. Delangle, de Raynal, pierwszy Adwokat jeneralny przy sądzie kasycyjnym i P. Nizard Członek Instytutu. (Ind. Bel.)

PRUSY. *Berlin 15go Listopada.* — „Provincial Corresp.“ w artykule o dalszym rozwoju sprawy Szlezwig-Holsztyńskiej pisze: Dzienniki wykazując niedogodności, wynikające dla Xięstw przez tymczasowość z traktatu Gasteinskiego, pragną aby Prusy zaprojektowały zupełne załatwienie sprawy, lub przynajmniej inny czasowy układ z Austrją. — Można być pewnym, że Rząd nasz dalekim jest od ponawiania za ledwie uchylonych nieporozumień, przez propozycje podobnego rodzaju, zwłaszcza jeśli naprzód nie jest zapewnionym iż znajdują one przychylnę przyjęcie u Rządu sprzymierzonego. Doniesienia niektórych dzienników o blizkich lub grożących niesnaskach między wielkimi Mocarstwami Niemieckimi są zupełnie bezzasadne. — „Kreuz Ztg.“ w artykule wstępnym o

porozumieniu Francji z Prusami wykazuje, że słowo Królewskie jest rekojmią, iż rząd Pruski nie stara się kosztem Niemiec pozyskać usług Francji; również niedopuszczalnym jest mieszanie się Francji w wewnętrzne interesa Niemiec. Umowa z Austrją wreszcie kazałaby domyślać się zaniechania przymierza z Austrją. Układy dotychczasowe były tylko natury ewentualnej i problematycznej. — Nie wyłącza to jednak wcale, iżby Prusy nie miały pielegnować stosunku z Francją; im niepodobniejsze jest do obrachowania terazniejsze położenie, tem bardziej należy mieć wszystkie drzwi otwartymi. „Sądzimy iż się nie mylimy, przypuszczając, że to samo dzieje się i gdzieindziej; może by już nawet ktoś był puścił się w te wrota, gdyby go tak uprzejmie zapraszano jak nas.“

(Schl. Ztg.)

WŁOCHY. — Armija Włoska z dniem 1m b. m. liczyła (bez oficerów) 475,000 ludzi; z tych pod sztandarami pełniących służbę rzeczywistą było 240,000; urlopników, mogących być bezzwłocznie powołanymi 122,000, wreszcie rezerwy, która tylko w razie wojny ściągana bywa 113,000. W roku bieżącym rozpoczęto 45,000 ludzi, a powołano za to kontyngens rekrutów 46,000 wynoszący. Nie nastąpiło zatem dotychczas ani faktyczne wzmocnienie, ani rozbrojenie armji, jak o tem donosiły rozmaite dzienniki.

(Schl. Ztg.)

Ostatnie Wiadomości.

Monitor Paryzki z 16go Listopada ogłasza raport Ministra wojny, Marszałka Randon, wraz z odpowiednim dekretem Cesarskim, nakazującym następne zmniejszenia w armji: Piechota gwardji Cesarskiej postrada 7 bataljonów; piechota linjowa 200 kompanji; jazda gwardji i armji po 1ym szwadronie, artylerja 40 baterji. Karabinierowie mają tworzyć nadal jeden pułk i należeć będą do gwardji: Inne zmniejszenia dotyczą szczegółów. Za to, trzy nowe bataljony turkosów, będą uorganizowane. Redukcja armji dokonana zostanie przez stopniowe udzielenie dymisji. Oficerowie których posady będą zniesione, otrzymają urlopy.

„France“ z tegoż dnia zawiera artykuł odpierający pogłoski, jakoby Francja dążyć miała do powiększenia terytorjalnego. Francja, mówi pomieniony dziennik nie myśli o zwiększeniu swej obszerności ani o zmianie Karty Europy. Jeśliby jednak inne mocarstwa zamierzały naruszyć na swą korzyść równowagę Europejską, to Francja musiałaby wzmocnić swe stanowisko obronne i pomyśleć o środkach ostrożności i zabezpieczeniu się, przywracając równowagę której rekojmie nadwreżoneby były zmianami gdzieindziej dokonanemi.

Posłowie Austrjacy PP. Bach i Hübner, doręczyli 15 b. m. PAPIEŻOWI listy, pierwszy odwołujące, a drugi uwierzytelniające. — W Madrycie cholera zupełnie ustała, i miano z tego powodu odprawić 18 b. m. Nabożeństwo. — Z Aten nadchodzi wiadomość, że Gabinet Deligiorgio podał się do dymisji, i że Król poruczył znowu P. Bulgaris utworzenie nowego Ministerstwa. Hr: Sponeck, ma wyjechać z Grecji. — Wieść o blokadzie fortów Chińskich przez eskadrę Hiszpańską potwierdza się. Statki *Margarita* i *Ricardo* zostały uprowadzone.

(Schl. Ztg.)

— **ROZMAITOŚCI.** W ostatnich 30tu latach, pewien znakomity Piemontski Kapitan artylerji, w swej naukowej podróży po Włoszech, przybył także do Medjolanu i pozyskał szereg różnych względów głównie dowodzących wojskami, Austrjackiego Jenerała *Walmodena*. Kiedy Kapitan, chcący już opuścić Medjolan, po złożeniu pożegnalnej wizyty Jenerałowi, wychodził z jego mieszkania, spotkał przed domem znajomego Kapitana Austrjackiej artylerji, który kilkakrotnie był świadkiem względów, jakie młody Piemontski Oficer posiadał w *Walmodena*, a kiedy się dowiedział, że już wyjeżdża, okazał z powodu tego daleko większy smutek, jakby przystało człowiekowi, którego tylko niedawna znajomość z Piemontczykiem łączyła. „Bardzo mi przykro kochany kolego”, rzekł zasmucony, „że już chcesz odjeżdżać! chciałem cię jeszcze prosić o przyjacielską przysługę. Wiem dobrze, że masz wielkie łaski u Jenerała i może byś był za mną przychylny słowko u niego przemówił, żeby mi już raz wydał Majorski patent, który on nie wiem dla czego, tak długo przetrzymuje”. Piemontczyk po krótkim namyśle udał się do pokoju Jenerała i za chwilę z uradowaną twarzą wrócił do oczekującego go Austrjaka. „Masz oto kolego”, zawołał, „co ci się należy” i wręczył zdumionemu i uszczęśliwionemu Austrjakowi upragniony awans. „Teraz muszę już spieszyć, abym zdążył na dylizans. Bądź zdrów Majorze!” Ów Austrjak był to terazniejszy głównie dowodzący wojskami w Wenecji, Jenerał *Benedek*, a jego protektor obecnie Włoski Minister *La-Marmora*. — Pogromca zwierząt *Hermann* podróżuje obecnie z dwoma białymi Niedźwiedziami, z którymi wchodzi w zapasy. Jeden z dzienników Paryżskich ogłasza, że *Hermann* w tych czasach ma się połączyć z *Crockettem* i zamierzają z powodu wielkiego niebezpieczeństwa, we dwóch wejść do klatki, w której będzie na raz czterech wierzycieli, czterech komorników i dwie złośliwe baby. Miało być cztery tych ostatnich exemplarzy, ale się Panowie pogromcy z silami porachowawszy, *dudy w miech* pochowali. — „Pije Pan wody.” „Piję.” „A jakie?” „Ze studni.” „To niezagraniczne?” „Owszem, zagraniczne, bo mi je przynoszą z *za Granicznej* ulicy.”

B A J K A

w Monogramie (odkrytym).

Na wsi za dworem, około spichlerza,
Chodziły kury dumne z swego pierza,
A patrząc z wzgardą na młodziutkie koty,
Jak śmieszne robią skoki i obroty,
Rzekły z szyderstwem „no przynajcie przecie
Czy to bestyjstwo potrzebne na świecie”,
My przynajmniej łapiemy muchy i robaki,
Lecz na co się tu zdają podobne próżniaki!
Na to im odrzekł kotek „niech roku dojdziemy,
Jak się wprawim na myszach to i was zdusiemy”
(Zeszła Szarada: *Wytrychy*).

— *Zapozew Edyktalny.* (C. I. 17, 114. Nr 11/65). — Anna z Schwabów, żona Friedricha Koehl w Boguszcach, wniosła przeciw swemu mężowi skargę o rozwód, ponieważ tenże ją, już więcej jak lat dwa z Idahütte w Powiecie Pleszewskim, złośliwie opuścił. Wzywa się więc niniejszem oskarżonego, którego miejsce pobytu jest niewiadomem, aby przed podpiśnianym Sądem w przeciągu 3ch miesięcy, najpóź-

niej do dnia 28 Lutego 1866 r., przed południem o godzinie wpół do 12tej w Sali ustępowej Nrem 6tym oznaczonej, przed Sędzią Powiatowym Panem Dr. Gemppe w oznaczonym terminie się zgłosił, na podaną skargę odpowiedział i co dalej uczynić wypada nie przedsięwziął; w przeciwnym bowiem razie małżeństwo za rozwiązane uznane będzie, a on jako strona winna osądzony i na wydanie czwartej części majątku skazanym zostanie. — Bytom (Beuthen), 4 Listopada 1865 roku. Królewski Sąd Powiatowy Wydział Iszy.

Wiadomości Literackie.

— Nakład i druk S. Orgelbranda, Księgarza w Warszawie, przy ulicy Bednarskiej w domu własnym.

FIZYKA UMIEJĘTNA

ZE STANOWISKA

NAJNOWSZYCH POGLĄDÓW I ODKRYĆ
METODYCZNIE WYŁOŻONA

PRZEZ

Doktora Wojciecha Urbańskiego,

PROFESSORA FIZYKI W UNIWERSYTECIE LWOWSKIM I CZŁONKA
WIELU TOWARZYSTW UCZONYCH

Wysłał tomu pierwszemu część pierwszą.

Całe dzieło wyjdzie w 2ch tomach, zawierających około 80 arkuszy druku, w sice większej, z 500 przeszło drzeworytami, w tekście i tablicami na stali rytymi.

Cena przedplaty Rs. 5 na całe dzieło.

PROSPEKT.

Nauki przyrodne stały się w naszych czasach wielką potęgą. Przez rozszerzone wglądanie ducha ludzkiego w istotę całej przyrody, wywierają one wpływ ogromny, nie tylko na polepszenie bytu materialnego, ale także na umysłowe rozwinięcie narodów. I tym to właśnie wpływem nauk przyrodzonych różni się nasz wiek od wszystkich poprzednich. Zbyteczną byłoby rzeczą rozwodzić się nad tem jak wiele wszystkie gałęzie przemysłu, stosunki obrotowe i cały handel naukom przyrodnym zawdzięczają. Dość wspomnieć tylko o kolejach żelaznych, parowych statkach i telegrafach elektrycznych, o fotografii i galwanoplastyce, o mikroskopach i teleskopach, nareszcie o dzisiejszej doskonałości mechaniki praktycznej we wszystkich jej zastosowaniach. Naukom przyrodnym należy się istotnie przyznać tryumf największych postępów, jakie ludzkość po dziś dzień zrobiła. One to obaliły mnóstwo przesądów, które odwiecznie przynęcały ród ludzki, a zawisłe od nich powodzenia mechaniki praktycznej uczyniły nieobliczone usługi wielkiemu dziełu wyswobodzenia ludzkości z więzów ciężkich robót, w krwawym pocie czoła wykonywanych, do których silniejszy słabszego ciągle zaprzęgał, niedozwalając mu nawet dzielić się z nim ich owocami. Nauki przyrodne podały mnóstwo sposobów opanowania sił przyrody i nauczyły zarazem, jak się ma cięższą i mozolniejszą część pracy, zamiast ludziom, tejsze samej przyrodzie przekazywać i ułatwiły przez to znacznie wykonywanie Chrześcijańskiego przykazania sprawiedliwości i miłości bliźniego, a tem samem powszechniejsze i głębsze uznanie godności człowieka. Człowiek który rad wzmówił w siebie, że już z rodu swego jest Panem świata, stał się nim w istocie dopiero wskutek głębszego poznania wiekuiących, koniecznych i nieodmiennych praw natury; bez tego jest on jej niewolnikiem i zostalby nim na wieki. Co o naukach przyrodnym w ogólności powiedzieć się da, ściąga się też do fizyki, która jest podstawą każdej umiejętnej nauki przyrody. Bez niej nie obejdzie się dziś ani Lekarz, ani Chemik, ani Technik, ani Agronom — i w ogóle nikt, chcący w dzisiejszym świecie uchodzić za wykształconego. Dziś przeto bardziej niż kiedy, usilnem jest wymaganie czasu, aby ta nowymi odkryciami coraz bardziej wzbogacająca się umiejętność, wyszła z ciasnego koła ludzi fachowych i przynajmniej w zarysach swoich stała się własnością całego narodu. Cel ten miał

Autor na oku przy wypracowaniu niniejszego dzieła, z którego „Wyciąg”, p. n.: „Zasady Fizyki metodycznie wyłożone przez Doktora Wojciecha Urbańskiego, b. Professora Fizyki w Uniwersytecie Lwowskim i t. d.”, równocześnie drukujący się, główne podstawy tej nauki w sobie mieścić i dla uczącej się młodzieży za książkę podręczną, służyć będzie. Ponieważ nowsza literatura ojczysta nie posiada żadnego dzieła fizyki naukowej, prócz tłumaczenia fizyki Gagnota, dzisiejszym wymaganiom nauki w szkołach dobrze urządzonych wcale nieodpowiadającej, więc dziełem niniejszem, wykładającym prawdy fizyczne sposobem doświadczalnym, z równoczesnym uzasadnieniem matematycznym, zapobieżę się naglącej potrzebie, zwłaszcza, gdy wszystkie jego części z uwzględnieniem najnowszych odkryć i poglądów na nich opartych metodycznie są opracowane i wszystkie wywody elementarnym tylko rachunkiem ściśle uzasadnione, aby czytający nietylko w każdym razie wiedział jak, ale dla czego każde zjawisko tak, a nie inaczej, odbywa się w przyrodzie. Rysunki według najlepszych wzorów wykonane, znajdują się w tekście dzieła, które ich tylko tyle zawiera, ile do zmysłowania wykładu i ułatwienia nauki koniecznie było potrzeba. Wykład starałem się uczynić wszędzie jasnym i dokładnym.—Autor.

WARUNKI PRENUMERATY:

Fizyka umiejętna wyjdzie w dwóch tomach, obejmujących około 80 arkuszy druku w 8cc, z 500 przeszło drzeworytami, umieszczonymi w tekście i tablicami na stali rytymi. Cena przedpłaty na całe dzieło wynosi Rs. 5 i uiszczą się przy wzięciu pierwszej części. Prenumerować można we wszystkich znaczniejszych Księgarniach w kraju i zagranicą. Warszawa, we Wrześniu 1865 r. Wydawca.

— Opuszcł prasę i jest do nabycia we wszystkich Księgarniach znaczniejszych w Warszawie i na prowincji, oraz u wydawcy Konstantego Mierzejewskiego Obrońcy, zamieszkałego w mieście Łodzi pod Nrem 1420, **Kalendarz świąteczny Łódzki w języku Niemieckim na rok 1866**, pierwszego w kraju wydania, wydrukowany na pamięć otwarcia drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej i dla dogodności Obywateli Niemieckich w tutejszym kraju zamieszkałych, przytem jeden z nabywców tego Kalendarza, otrzyma od wydawcy premjum w ilości Rs. 50, jeżeli porządkowy numer jego Kalendarza z trzech cyfr złożony, trafi na trzy ostatnie cyfry głównej wygranej w klasie Vtej 106 Loterii Klasykcyjnej Królestwa Polskiego i tylko w razie, gdyby główna wygrana rzeczzonego ciągnięcia padła na jedną lub podwójną cyfrę, tedy wydawca premjum powyższe na dalszy fundusz do końca budowy Kościoła dla Katoików w Łodzi przeznaczy. Główne składy tego Kalendarza urządzonymi zostały w Warszawie, w Księgarni Wgo Lewińskiego przy ulicy Miodowej pod filarami, w Łodzi u P. Arendta księgarza, w Zgierzu u PP. Daliga Kupca i Lorentza Cukiernika, w Ozorkowie na stacji pocztowej, w Łomży Łomżyńskiej, i w Marjampolu u Wgo Rudzińskiego, Ruchmistrza.

— Nakładem Składu Nót Muzycznych **Gustawa Sennewalda**, przy ulicy Miodowej Ner 481 (2), wyszły **Wyjutki** z najpiękniejszych tematów opery **Bal maskowy** J. Verdego, ułożone na fortepjan na dwie ręce. Eksemplarzy nabyć można we wszystkich składach muzycznych, w Warszawie i na prowincji, po cenie kop: 60 (złp. 4).

— Nakładem Księgarni Gebethnera i Wolffa, wyszła: **Weterynarja popularna**, nauka poznawania i leczenia chorób zwierząt domowych, napisana przez J. N. Kurowskiego, wydanie czwarte, powiększone, dwa tomy z 13stu tablicami rycin, Rs. 3 (Złp. 20), i jest do nabycia w znaczniejszych Księgarniach krajowych i zagranicznych.

— Nakładem **Aleksandra Lewińskiego** Xięgarni przy ulicy Miodowej pod filarami wyszedł **Krótki zbiór Historji Polskiej**, opowiedzianej podług najnowszych źródeł historycznych przez F. S. Dmochowskiego. Wydanie nowe, poprawione, rozwinięte i uzupełnione spisem chronologicznym i wykazem Xiążąt z plemienia Piaстів i Gedyminów. Cena egzemplarza kop. 40.

— **Nauka pisania**, ułożona przez Franciszka Kozin-

skiego Nauczyciela Kalligrafji, Przez Komisję Rządową Oświecenia Publicznego zalecona do użytku szkół średnich w Królestwie, znajduje się na składzie głównym w Xięgarni **Aleksandra Lewińskiego** przy ulicy Miodowej pod filarami. Cena egzemplarza kop. 30. Wszelkie zlecenia z prowincji powyższa Xięgarnia ekspeduje „franco“ i dodaje 11ty exemplarz bezpłatnie, Xięgarzom odstępuje się 20% rabatu.

— **Franciszka-Bolemira Kwietka, Popularna Nauka wychowania**, wyszła nakładem księgarni **E. Wende i Spółki**, na Krakow-Przedmieściu Ner 412a, (w domu Wgo Bayera), i jest do nabycia we wszystkich Księgarniach, po cenie kop: 60. Wpływ wychowania młodzieży na dobro społeczeństwa jest niezaprzeczone, i każda książka podająca sposoby dobrego wychowania, powinna być z upragnieniem witana, przez dbających o dobro swych dzieci lub wychowawców, jako też o dobro społeczeństwa Rodziców i Opiekunów. Miło nam przeto podać podobną książkę Czytelnikom Polskim, która czyni zadosyć wszelkim wymaganiom, jako jasny i przystępny wykład pedagogiki; to zaś, że dochód z niej przeznaczają się na pomnik dla jej Autora, powinno być jeszcze większą zachętą do jej nabycia.

— Księgarnia **Adama Karlsbad**, przy ulicy Przejazd i róg Leszna, otrzymała do swojej **Czytelnii** następujące nowości: „Ciernie kwitnące, obrazek z życia Warszawskiego“, narysował J. A. Miniszewski; „Marcjan Kerdysz“ powieść, przez Jana Zacharjasiewicza; „Dola wdowy“ Hoekländera. Taż Czytelnia ciągle najnowszymi dziełami pomazaną zostaje. Abonament bez złożenia zastawu.

Świeżo sprowadzone z Zagranicy:

Artystyczne Zabki sztuczne; przytem **Specyfiki roślinne, wyleczające szybko i na długie lata wszelkie cierpienia zębów**, nawet najbardziej popsutych, bez ich wyrwania. **Najnowszy sposób uleczenia słabości uszu i głuchoty**. **Bons** od bólu w różnych częściach ciała; oraz **Amour**, pomocne szczególnie do upiększenia każdej płci i w każdym wieku; **Palczyki do czyszczenia zębów**, są do nabycia za cenę bardzo względną, u **J. Neuman**, Dentysty Paryżkiego, na Krakowskim-Przedmieściu Nr 23 (nowy), blisko Poczty, w godzinach od 12ej z rana, i od 3ej do 5ej z południa, **gdzie zaraz o skutkach niezawodnych, każdy się przekona na praktyce**, od 30stu lat renomowanej w Europie. (Nr 208).

DONIESIENIA.

Fabryka Rolet kolorowych do okien

oraz

Papierów Kolorowych,

J. CZARNECKIEGO,

w Warszawie, ulica Nowy-Swiat Nr 1261 (nowy 23), trzeci dom od ulicy Chmielnej idąc do Alei, w oficynie na dole. Fabryka poleca się wyrobem **Papierów Kolorowych**, t. j. wszelkich Marmurkowych od Rs. 4 Kop. 20 do Rs. 7; ordynary glanc od Rs. 3 Kop. 30 do Rs. 5 za ryżę. Rabat %/o. Oraz przyjmują się wszelkie Obstalunki tychże tak w Królestwie jak i w Cesarstwie. (18,232).

Subiekt Handlowy,

uzdolniony do Handlu Kolonialnego, posiadający język Polski i Niemiecki, zaopatrzoney chlubnymi świadectwami, przybywszy z Galicji, poszukuje miejsca. PP. Kupcy potrzebujący takowego raczą nadesłać swój adres do Drukarni Kurjera Warszawskiego. (18,293.)

Nauczyciel Tańców Salonowych PIOTR ŚLIZYŃSKI,

podaje do wiadomości publicznej, że wyucza ściu Tańców najpotrzebniejszych, w dwudziestu kilku lekcjach. Osoby które wcale nie tańczyły i nigdy się nie uczyły i to do lat 50ciu wieku, z zastosowaniem nauki do każdego wieku osoby. Kto sobie życzy korzystać z takowej nauki, zgłosić się zechce pod Ner 161 przy ulicy Gołębiej, w domu W. Sokołowskiego. Stróż miejscowy wskaże. (16,348).

Niżej podpisany zawiadamiam Osoby interesowane, iż udzielam **LEKCJE TAŃCÓW**, w mieszkaniu przy ulicy Leszno pod Nr 720, na 1m piętrze wólcynie na prawo, wprost Kościoła XX. Karmelitów. — **X. Budkowski**, T. T. W. (17,915).

Z Kantoru Guwernantek i Guwernerów,

ulica róg Mostowej i Nowomiejskiej Nr 166. Są do umieszczenia **Polki** z Muzyką, i z językiem francuzkim i niemieckim; **Bony** Niemki i Niemki udzielające Lekcje prywatne na godziny. — **M. Biegańska**. (18,219).

KOPALNIA WAPNA,

wraz z piecami **Rumfordzkimi** do niej należącymi we wsi Rudnikach, między Kłomnicami a Częstochową położona, własnością Wgo Henryka Hilke będąca, z dniem 9tym Listopada r. b., przeszła na wyłączną własność podpisanych.

Wyprzedzą całej produkcji Wapna, z powyższej kopalni, powierzamy Panu **Henrykowi Glücksohn**, zamieszkałemu w Warszawie przy ulicy Marszałkowskiej Ner 1385.

Warszawa, dnia 14 Listopada 1865 r.

J. Gawiński, A. Zalewski.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, mam honor donieść W WPP. Majstrom Mularskim, Właścicielom Domów, Składnikom, oraz Handel cząstkowy wapnem prowadzącym, że objawszy w Komis sprzedają wapna z kopalni we wsi Rudniki, własnością W W **J. Gawińskiego i A. Zalewskiego** będącej, przyjmuje wszelkie zamówienia w mieszkaniu mojem przy ulicy Marszałkowskiej Ner 1385; zapewniając punktu alną, szybką i sumienną usługę.

Warszawa, dnia 14 Listopada 1865 r.

Henryk Glücksohn. (18,179.)

W blizkości Krakowskiego-Przedmieścia i Nowego Świata, potrzebny jest dla Kawalera

P O K O I K

skromny lecz czysty, jeśli być może przy rodzinie. Adressa uprasza się zostawić na Krakowskim-Przedmieściu, w domu po-Missionarskim Nr 407, u Stróża (18,221).

Dnia 17go b. m., wychodząc z Teatru Rozmaitości, z Krzesel po prawej ręce, pozostawiono na Skrzynce od Wodociągów **PER-SPEKTYWY czarną dubeltową**.

Uprasza się o zwrot takowej, za odpowiednią nagrodą do Drukarni Kurjera Warszawskiego. (18,319.)

Jest **Cukiernia i Restauracja** z dwoma **Billardami**, w dobrym stanie, do wydzierżawienia lub też do kupienia za bardzo umiarkowaną cenę, z jednych Miast znacniejszych Powiatowych od Nowego Roku. Wiadomość w Cukierni P. Ferarego, przy ulicy Nowo Senatorskiej wprost Bielańskiej, w domu Wgo Pełtyskusa. (Nr 18,144).

Nagrody Rs. 100!

Dnia 15go b. m., o godzinie 2ej wychodząc z Kasy Głównej Banku Giełdy, ulicą Rymarską, Długą na Nalewki, zgubione zostały **Rs. 1,000**, w biletach 50ciu rublowych. Sumienny znalazca zatrzymując sobie powyższą nagrodę, zechce takowe zwrócić poszkodowanemu na Nalewki pod Ner 2250, dom Króla doł E. Eliossohna (Nr 18,227).

Ceny targowe głównych artykułów żywności. — Targ wczorajszy nie był tyle ożywiony jak poprzedni; włościan z jarzynami, ogrodowizną i nabiałem, znacznie mniej, jak zwykle, przybyło. Średnie ceny pierwszych życia potrzeb były następujące: Co do nabiału: Masła świeżego funt kop. 35, solonego funt k. 27; Śmietany kwarta k. 30; Ser krowi k. 12; Twaróg k. 8; Jaj kopa k. 75. — Co do drobiu: Kurczy duże k. 27; Kurczę średnie k. 18; Gęś turczona rs. 1 k. 5; Gęś zwyczajna k. 60; Kaczka k. 40; Indyki tegorocznego chowu już się pokazują; żądano za Indyka rs. 1 k. 80, za Indyckę rs. 1 k. 20; Gołąb k. 12. Co do zwierzyzny: Sarn na całym targu zaledwie było kilka, żądano za jedną rs. 11; w częściach rąbanych sprzedawano cały comber za rs. 6, pieczeń zadnia rs. 3; Zając rs. 1 k. 20. Ptastwa nie było prawie wcale; za parę Kuropatw żądano rs. 1 k. 50. — Co do ogrodowizny: Korzec Buraków rs. 1 k. 12½; Marchwi rs. 1 k. 35; Brukwi rs. 1 k. 20; Pietruszki drobnej wiązka k. 7½; Pietruszki grubej wiązka k. 12; Chrzastu wiązka k. 7½; Sele-rów kopa rs. 1; Porów kopa k. 20; Kapusty włoskiej główka k. 6; Kapusty zwyczajnej w średnich główkach kopa k. 80; Cebuli garniec k. 18; Kalańor spory k. 7½; Kar ofii garniec k. 4½. — Co do ryb: Szczupaka żywego funt k. 30; Lina funt k. 22½; Karpia funt k. 21; Karasia funt k. 22; drobne ryby śnięte funt k. 15; Jesiotr już stanowczo zeszedł z targu

OSTRYGI Ostendzkie i Holsztyńskie z Flensburga, codziennie świeże, nadchodzą do Handlu Win i Delikatosew **A. Stępkowskiego**. — Tenże Handel otrzymał **SIELAWY** wędzone **Augustowskie** wyborowe, **RYBY Morskie Turbot Soles i Hummary**. (17,448).

OSTRYGI Ostendzkie świeże, nadchodzą codziennie do Handlu pod firmą **Józefa Höhr**, w Gmachu Teatru, ulica Wierzbowa. (16,414).

OSTRYGI Ostendzkie codziennie nadchodzą do Handlu Win **Juljana Liphau**. Ulica Miodowa, wprost Sądu Appellacyjnego. (16,968).

OSTRYGI OSTENDZKIE

świeże, codziennie nadchodzą do Handlu Win i Delikatosew Władysława **Rudnickiego**, ulica Królewska, drugi dom od rogu Krakowskiego-Przedmieścia, naprzeciw Kościoła PP. Wizytek Nr 412d, w domu Bajera i Czarnckiego. (17801).

Teatr Wielki. Dziś, *Halka*. — Jutro, *Katarzyna Córka Bandyty*.

Teatr Rozmaitości. — Dziś, *Krzyżyk Złoty*. — 37 *Sous Pana Montaudoin*. — Jutro, ...

Ceny Targowe Warszawskie. — Dnia 17 b. r. płacono: Za korzec pszenicy od rs. 4 kop. 30 do rs. 6 kop. 75; żyta od rs. 4 k. 5½ do rs. 4 k. 80; owsa od rs. 1 k. 87½ do rs. 2 k. 15; gryki od rs. 2 k. 85 do rs. 3 kop. 75; kartofli od rs. 1 k. 5 do rs. 1 k. 20.

Okowity próby 10, płacono dnia 16 b. m., za wiadro od rs. 2 k. 57¼ do rs. 2 k. 66½; za garniec od rs. — kop. 84 do rs. — k. 87.

Do dzisiejszego Numeru Kurjera Warszawskiego dołącza się **Tabelka** tymczasowa o wygranych w dniu wczorajszym 5tej klasy 105ej Loterii Klassycznej.